

Studie van de PVDA

De begroting 2013 van regering Di Rupo-De Croo

Het plan voor bezuinigingen en om de recessie te lijf te gaan onder de loep

Auteur: Benjamin Pestieau
6 december 2012

1. INLEIDING

De vlinderregering maakt haar begroting voor 2013 bekend. Als we de regeringsleden mogen geloven, “wordt niemand geraakt” of “moet iedereen zijn steentje bijdragen”. En ze vertellen ons ook: “de koopkracht blijft behouden”, “er komt geen loonstop”, “nooit eerder heeft het kapitaal zoveel moeten bijdragen” enz.

Maar als je een klein beetje aan het vernis begint te krabben, blijft er niet veel meer heel van de mooie toespraken, bedacht door communicatiedeskundigen.

Verschillende peilingen geven het aan, de mensen voelen best – al is het een onbestemd gevoel – dat men om de gaten te stoppen in deze begroting nog maar eens geld uit hun zakken futselt. Nog maar eens worden de miljonairs gespaard en de werkgevers zijn tevreden. Van hen krijgt de begroting zelfs een 8,5 op 10. En daar kunnen we inkomen. We zullen dat uitleggen in dit rapport. Maar één ding is duidelijk bij deze begroting en het plan waarmee ze de recessie te lijf wil gaan: de regering Di Rupo geeft vijf cadeaus aan de patronale wereld. En die brengen heel wat op. Ondertussen betalen de werknemers en neemt het overheidstekort van de staat toe...

De begroting 2013 van de regering Di Rupo-De Croo moeten we bekijken in het verlengde van die van 2012. Heel geleidelijk neemt ze systematisch alle elementen over van het Duitse model, een van de grootste machines om armen te produceren in Europa:

- Degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen, activeringsplan en uitsluitingen en een beleid om werklozen om het even welke job te doen aannemen: plan 2012
- Bevriezing van de lonen en begin van de hervorming van de index: plan 2013, onderhandelingen over een inter-professioneel loonakkoord buiten spel gezet
- Flexibiliteit, overuren en tijdelijke contracten: in haar plan 2013 dwingt de regering deze in een vast keurslijf voor het inter-professioneel akkoord
- Ontslag gemakkelijker maken: het dossier ‘arbeiders/bedienden’ zou als hefboom moeten dienen om in de eerste helft van 2013 ook in dit dossier vooruitgang te boeken...

Dit plan, dat de regering nu heeft goedgekeurd, biedt echter geen enkele uitkomst. Als de bedrijven vandaag hun deuren sluiten, is dat dan omdat de lonen te hoog te zijn of integendeel omdat we niet genoeg geld hebben in onze portemonnee om te kopen wat er wordt geproduceerd? De werkende mensen verarmen en de staatskassen leegmaken, dat komt neer op het uithollen van de capaciteit

van de maatschappij om de goederen en diensten die zij produceert, te verbruiken. Als er minder geld is voor consumptie, dan verergert men de crisis en de recessie en de overheidsschuld. Door steeds meer cadeaus aan de werkgevers te geven, verergert men het overheidstekort en neemt de druk toe om de werknemers nog meer te verarmen, als middel om het gat in de begroting te stoppen. Als er geen einde komt aan deze redenering “cadeaus aan de rijksten – verarming van de werkende mensen”, zullen ze de hele maatschappij meesleuren in een eindeloze spiraal van bezuinigingen en recessie.

Deze redenering biedt ook geen uitkomst omdat hoe meer ze die toepassen, hoe meer het patronaat de smaak te pakken krijgt. Ze raken geobsedeerd door hun winsten en hun waanbeelden over de competitiviteit. Dat maakt het patronaat ook steeds agressiever, volgens het gezegde: “Al etende krijgt men trek”. Ze krijgen er nooit genoeg van. De inkt van het ene begrotingsplan is nog maar net opgedroogd, of ze eisen alweer nieuwe maatregelen in hun voordeel. In de voorhoede van dit strijdlustige patronale peloton loopt een deel van de werkgevers uit het noorden van ons land met op kop het Voka (vereniging van Vlaamse werkgevers). Het Voka wil geen “genoegen nemen” met het opsluiten van de vakbonden in een keurslijf. Het wil zich gewoon ontdoen van deze lastige partner als georganiseerde kracht in het sociaal overleg. Daarom lanceert het petitie via Internet om stakingen in diskrediet te brengen. Voortgestuwd door de crisis en de concurrentie, mengt het zich rechtstreeks in de politieke discussies om nog veel zwaardere hervormingen te eisen. In het noorden van het land kiezen de werkgevers steeds meer voor de N-VA omwille van de ultravijandige, ultraliberale en antisyndicale politiek van deze partij.

Geconfronteerd met deze plannen die onze zakken leegroven ten gunste van het kapitaal, tegenover deze logica van recessie op besparing, oog in oog met deze patronale agressiviteit heeft de wereld van de arbeid meer dan ooit nood aan correcte analyses, aan een alternatief en aan syndicaal en politiek verzet.

Dit document hoopt hieraan zijn steentje te kunnen bijdragen... Het is een aanvulling op de brochure van september 2012: “De crisis, de lonen, de index en het inter-professioneel akkoord”¹ en de eerdere studie over: “Hoe het “competitiviteitsplan” van de regering de begroting 1,6 miljard kost”.²

2. EEN PAAR CONCRETE CIJFERS

De begrotingsinspanning gaat in totaal over 3,7 miljard. Het is de bedoeling hiermee het begrotingstekort voor 2013 op 2,15 % te houden. Voor de berekening van deze inspanning heeft men rekening gehouden met een groei in 2013 van het bbp met 0,7 %.

In deze begroting zit een “marge” van 324 miljoen, gebruikt voor:

- Het bestrijden van fiscale en sociale fraude: 20 miljoen
- Het financieren van een 'volkslening': 4,5 miljoen
- Het verminderen van de patronale bijdragen: 300 miljoen (400 miljoen op jaarbasis)

In de begroting zitten voor 2,554 miljard euro terugkerende inspanningen en voor 1,213 miljard euro eenmalige of zogenaamde ‘one shot’ inspanningen (die ze niet nog eens kunnen herhalen, bedragen die ze de volgende keer elders moeten gaan halen).

¹ Te koop via de E-shop, website www.pvdashop.be

² <http://www.pvda.be/nieuws/artikel/competitiviteitsplan-regering-kost-begroting-16-miljard-euro.html>

Als de regering verder op koers wil blijven met het Europese traject, zullen de begrotingsinspanningen voor 2014 minstens 4,5 miljard euro moeten bedragen.

Waar komen die 3,7 miljard vandaan?

	In miljoen €	In %	
Vermindering overheidsuitgaven	674	17,89	Intrekking rechten van ambtenaren Schrappen van overheidsbanen Vermindering investeringen NMBS Vermindering investeringen Bpost ...
Vermindering uitgaven sociale zekerheid	710	18,86	Besparingen, vooral in de gezondheidszorg (370 miljoen), Verhoging dienstencheques (82 miljoen), Economische werkloosheid (50 miljoen): verplicht volgen van opleiding, anders lagere werklozenvergoeding..., Gehandicapten (50 miljoen): verplichting om opnieuw aan het werk te gaan, voor sommigen..., ...
Nieuwe fiscale inkomsten	1067	28,32	Verhoging roerende voorheffing, Hogere accijnzen op tabak en alcohol, Verlaging notionele intrestaftrek, ...
Andere maatregelen	1316	34,92	Fiscale amnestie (500 miljoen), Strijd tegen fiscale en sociale fraude (216 miljoen), GSM licentie, ...
Totaal	3700	100	

Routeplanner om het overheidstekort binnen de normen te houden, opgelegd door het Europees programma voor groei en stabiliteit:

% BBP	2011	2012	2013	2014	2015
Overheidstekort	-3,7	-2,8	- 2,15	-1,1	0
Groei*	1,9	0,1	1,3	1,7	1,8
Schuld	98	99,4	97,8	95,5	92,3

* Het gaat hier om de groeivoorzichten, gehanteerd voor het vastleggen van het traject, dat men moet aanhouden om de overheidsschuld te doen dalen. Nu al is duidelijk dat de groei, in het vooruitzicht gesteld voor 2013, niet zal gehaald worden. De regering houdt zelf rekening met een groei van 0,7 % en dat is al bijzonder optimistisch.

“Begroting 2014 nog lastiger”

In een recente studie (zie verder) hebben wij aangetoond dat de getroffen maatregelen het overheidstekort met 1,6 miljard zullen verzwaren door minder inkomsten als gevolg van de loonbevriezing, de indexmanipulatie en de zoveelste daling van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid. Bovendien gaat de begroting uit van veel te optimistische economische

vooruitzichten. De regering stelde de begroting op, uitgaande van een groeicijfer van 0,7 % van het bbp. De meeste indicatoren wijzen echter op een economische krimp. De besparingsmaatregelen – die de overheidsuitgaven naar beneden brengen en de bevolking armer maken – die nu overal in Europa worden genomen, leiden in 2013 tot een recessie. Olivier Chastel – minister van Begroting (MR) – heeft al aangekondigd dat voor volgend jaar, als de begrotingscontrole en de nieuwe begroting 2014 op de agenda staan – het “nog veel lastiger zal worden, vooral als we niet meer kunnen rekenen op groei”.

3. DANKZIJ DI RUPO-DE CROO VERLIEST EEN GEMIDDELD GEZIN VAN TWEEVERDIENERS 1134 EURO PER JAAR...

Om de impact van de huidige maatregelen te illustreren, hebben we een jong koppel als voorbeeld genomen, waarvan beide partners werken: Jef en Mireille. Ze hebben twee kinderen. Jef verdient 2.700 euro en Mireille 1.900 per maand. Door de bezuinigingen in 2012 verliest dit koppel 576 euro. Daar moeten we nu het bedrag aan toevoegen wat het besparingsplan 2013 hen zal kosten. In amper twee begrotingstermijnen pakt de regering Di Rupo-De Croo van ons koppel al 1134 euro per jaar af.

3.1. PLAN DI RUPO-DE CROO 2012: - 576 EURO PER JAAR

Pensioensparen: - 166 euro per jaar

Jef en Mireille doen allebei al vier jaar aan pensioensparen: 1.660 euro per jaar. Dit bedrag mocht voor maximum 40% afgetrokken worden van het belastbaar inkomen. Dat betekende een fiscaal voordeel van 664 euro. De regering heeft deze mindering op 30 % betracht. Het fiscaal voordeel bedraagt nu nog slechts 498 euro. Eindresultaat: 166 euro minder per jaar.

Hypothecaire lening: - 280 euro per jaar

Jef en Mireille hebben in 2005 een huis gekocht. Daarvoor hebben ze 75.000 euro geleend. Elk jaar konden ze de intresten en een deel van het kapitaal aftrekken van hun belastbaar inkomen. Dat betekende een fiscaal voordeel van 2.770 euro. Dit fiscaal voordeel wordt nu herleid tot 2.490 euro. Een jaarlijks offer van 280 euro.

Kinderdagverblijf: - 130 euro per jaar

De twee kinderen van Jef en Mireille gaan naar het kinderdagverblijf. Ze mochten de kosten gedeeltelijk aftrekken van hun belastbaar inkomen. Rekening houdend met hun inkomen, konden ze hiervoor van het voordeligste tarief genieten: 40 %. De regering Di Rupo brengt deze aftrek nu terug naar 30 %. Voor Jef en Mireille een extra investering van 130 euro per jaar.

Totaal plan 2012: - 576 euro per jaar

De maatregelen die de regering Di Rupo-De Croo heeft genomen voor haar begroting van 2012 kosten ons koppel 576 euro per jaar.

3.2. PLAN DI RUPO-DE CROO 2013: - 558 EURO PER JAAR

Loonbevriazing en “witteproductenindex”: - 468 euro netto per jaar

Als gevolg van de loonbevriazing en de “witteproductenindex” is ons koppel de 1,3 % loonsverhoging kwijt, die het zonder het plan Di Rupo-De Croo 2013 zou hebben gekregen. Dat betekent een bruto verlies van 60 euro per maand en dus een jaarlijks verlies van 720 euro bruto of

468 euro netto.

Belastingsverhoging op inkomsten uit spaargelden: - 12 euro per jaar

Ons jong koppel heeft 10.000 euro spaargeld in kasbons. Dat brengt jaarlijks bruto 300 euro aan intresten op. Voortaan moeten ze hier 25 % belasting op betalen in plaats van 21 %. Verlies: 12 euro per jaar.

Verhoging van de belasting op levensverzekeringen: - 24 euro per jaar

De verhoging van de heffing op de premies, gestort in het kader van een levensverzekering, zal ons koppel 24 euro per jaar kosten.

Verhoging van de accijnzen op alcohol en tabak: - 54 euro per jaar

Jef is een roker. Hij rookt een half pakje sigaretten per dag. De verhoging van de accijnzen zal hem 36 euro per jaar kosten. De hogere accijnzen op alcohol gaan hem wellicht 18 euro per jaar kosten.

Totaal plan 2013: - 558 euro per jaar

4. DE VIJF CADEAUS AAN DE PATRONALE WERELD

“Stapjes in de goede richting”, riepen de ondernemers in koor, toen de regering Di Rupo naar buiten kwam met haar begroting. Ze halen een loonstop binnen, niet voor twee maar voor onbeperkte duur. Het winkelkarretje van de indexkorf wordt volgeladen met witte producten. Dat remt de indexstijging af met 0,4 %. De ondernemers worden nog eens beloofd met een korting op hun patronale bijdragen. “Dat alles is beter dan een indexsprong”, verzekert ons vicepremier Vanackere. En naast die 3 geschenken krijgen de patroons er nog twee bovenop. Eerst en vooral mogen ze nog meer flexibiliteit onderhandelen met de vakbonden. De regering geeft alvast groen licht voor een waslijst nieuwe maatregelen, zoals de berekening van de arbeidstijd op jaarbasis en de toelating voor een hoger aantal overuren. Als de vakbonden en de werkgevers het niet eens raken over wat ze het mooiste vinden in de catalogus, zal de regering zelf de knoop doorhakken. En ten slotte nog een toemaatje: de loonstop voor onbeperkte duur geldt voor alle werknemers in alle sectoren. Zo haalt de regering de fundamentele basis voor loononderhandelingen onderuit. Het maakt de onderhandeling voor een nieuw inter-professioneel akkoord in wezen zonder voorwerp. De regering zet de vakbonden offside, precies op het terrein waar de werkgevers het meest bang voor hen zijn, namelijk als de organisatie die de hele arbeidersbeweging vertegenwoordigt (alle statuten en alle sectoren zonder onderscheid).

4.1. CADEAU NR. 1: LOONBEVRIEZING

Voor de komende twee jaar een loonverlies van 0,9 %...

“De regering dringt er bij de sociale partners op aan dat er voor het eerstvolgend IPA 2013-2014 enkel voorzien wordt in de indexering van de brutolonen en eventuele baremieke verhogingen en dat er dus geen reële loonsverhogingen daarboven worden toegekend. Op basis van de huidige voorspellingen, werken we met deze nulgroei 0.9% van de loonkostenhandicap weg.”³

Concreet wordt elke loonsverhoging boven de normale indexaanpassingen verboden. Dat wil zeggen dat onze lonen minder snel zullen stijgen dan in onze buurlanden. Waarom? Omdat volgens de wet van 1996 de marge voor het loonverschil (zie verder), berekend in vergelijking met onze buurlanden, 0,9 % zou zijn bovenop de indexering.

³ Notificatie inzake werkgelegenheid en competitiviteit, Kernkabinet, 19 nov. 2012

Door deze marge te bevriezen wil de regering de “loonhandicap” die wij zagezegd hebben ten opzichte van onze burenen, terugdringen. Momenteel wordt die geschat op 3,4 %. Door de lonen te bevriezen, door de index te wijzigen (zie verder) en door nieuwe verminderingen van patronale bijdragen toe te staan (zie verder) wil de regering die “handicap” in twee jaar tijd verkleinen tot 1,6 %. Ondertussen nemen de regeringen in onze buurlanden ook allerlei maatregelen om loonstijgingen af te toppen...

Maar de regering doet er nog iets bij. Het tweede geschenk maakt het eerste nog iets mooier...

4.2. CADEAU NR. 2: EEN NIEUWE WET VAN 96 DIE DE LONEN VOOR ONBEPAALED TIJD BEVRIEST, SANCTIONEERT ELKE LOONSVERHOEGING IN DE SECTOREN EN ZET DE VAKBONDEN BUITEN SPEL.

Even terug in de tijd. Ten eerste: Om de twee jaar is er overleg over de evolutie van onze lonen en arbeidsomstandigheden in het kader van de onderhandelingen – vakbonden en werkgevers – voor een inter-professioneel akkoord (IPA). Zo’n akkoord geldt voor alle arbeiders en bedienden uit de privésector. Dat IPA legt ook het algemene kader vast waarbinnen in de sectoren en bedrijven de onderhandelingen gevoerd worden voor een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Ten tweede: Vroeger, voor 1996, legde het IPA voor alle sectoren samen een minimumnorm vast voor de loonsverhogingen bovenop de indexaanpassingen. Sectoren hadden dan nog de vrijheid om een extra loonsverhoging te onderhandelen en in een volgende stap ook op bedrijfsniveau. Op die manier ging de koopkracht in de zogenoemd “zwakke” sectoren toch omhoog omdat ze konden profiteren van de inter-professionele krachtsverhoudingen. En de sterke sectoren van hun kant konden grotere loonsverhogingen afdwingen binnen de eigen sectoronderhandelingen.

Ten derde: In 1996 wijzigt de regering Dehaene het onderhandelingskader voor het IPA en voert de zogenaamde “wet op de loonnorm” in. Deze wet geeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven de opdracht in functie van het IPA een norm vast te leggen voor de maximale loonsverhoging, die van toepassing is op alle sectoren. Voor de berekening van deze norm geldt dat de Belgische lonen voortaan minder snel mogen stijgen dan de gemiddelde loonstijging in de belangrijkste buurlanden: Duitsland, Nederland en Frankrijk.

Ten vierde: In het begin was dit keurslijf redelijk breed. De loonnorm was indicatief (dat wil zeggen dat er nog ruimte bleef voor verdere onderhandeling in de “sterke” sectoren). Geleidelijk aan werd deze marge steeds kleiner tot er helemaal geen ruimte meer was en de loonnorm uiteindelijk een dwingend karakter kreeg. In de laatste IPA ging het al om bruto loonsverhogingen beperkt tot de indexaanpassing met daarbij een zeer kleine echte loonsverhoging in de meeste sectoren (zie tabel). En dat ondanks het feit dat de productiviteit wel degelijk serieus omhoog ging.

Het IPA 2011-2012 lokte trouwens heel wat verzet uit, onder andere omdat de werkgevers het vertikten meer dan 0,3 % verhoging “toe te geven” bovenop de loonindexering. Vakbonden en werkgevers raakten het dan ook niet eens over een nieuw IPA.

Het gevolg was dat de regering het dossier in handen nam... en tegemoetkwam aan alle vragen van de werkgevers. Zo legde regering alle sectoren een maximum loonsverhoging op van 0,3 % voor twee jaar. Van indicatief is de norm imperatief geworden. De norm overschrijden was verboden. Zelfs in de sterke sectoren.

De loonnorm mocht dan nog zo dwingend zijn, meerdere sectoren dachten daar toch heel anders over en “verbreken” het keurslijf van de norm. In heel wat gevallen keurde de regering hun CAO niet goed, maar dit sloot niet uit dat de overeengekomen loonsverhogingen in de feiten toch werden toegekend.

Vandaag gaat de regering nog een stap verder...

a) Niet alleen voor de volgende twee jaar, maar een aanhoudende loonstop...

“De regering zal voor eind 2012 een wetsontwerp goedkeuren, dat de wet van 26 juli 1996 aanpast, zodat de sociale partners bij de onderhandeling over de vaststelling van de loonnorm rekening houden met

- *de vastgestelde loonkostontwikkeling gedurende de voorgaande twee jaren in vergelijking met de referentielanden,*
- *de voorspelde loonkostontwikkeling voor de volgende jaren in België en in de referentielanden, en waarbij bij ieder IPA de resterende loonkostenhandicap kleiner wordt.”*⁴

De regering wil de wet van 96 over de loonnorm nog strenger maken. En hoe ze dat wil doen, dat zit in de laatste zin. Elk IPA moet voortaan de “loonhandicap” van België ten opzichte van de buurlanden doen krimpen. Het IPA moet niet alleen de loonkloof die is ontstaan in de twee voorgaande jaren dichten. Voortaan moet elk loonverschil helemaal weggewerkt worden.

Door deze nieuwe wet moet voortaan bij elke loondiscussie eerst een verplichte evaluatie gemaakt worden van het loonverschil tussen België en de buurlanden. De werkgevers wrijven in hun handen. Het patronaat kan het laken helemaal naar zich toetrekken. Het VBO heeft in de discussie meteen als eerste zijn pijlen afgeschoten. De patroonsorganisatie is pas met een studie naar buiten gekomen waarin ze zonder omwegen stelt dat de loonhandicap in België rond de 20% zou liggen⁵. En als de politieke vertegenwoordiger van de Vlaamse werkgeversorganisaties gooide Bart De Wever (NV-A) meteen ook nog wat olie op het vuur. Volgens hem zijn de loonkosten in België zelfs 25% te hoog, als we ze vergelijken met Duitsland.⁶

De regering van haar kant schat de loonkloof op 3,4% en denkt dat ze dat verschil in 6 jaar kan wegwerken. Maar we kunnen niet meer om het kader heen, dat hier stilletjes maar zeker vaste vorm krijgt: onze lonen zitten gevangen in een neerwaartse spiraal. En een spiraal zonder einde. Elke keer als men in een land de lonen blokkeert of verlaagt, telkens als men zal kunnen “bewijzen” dat onze lonen te hoog zijn in vergelijking met de lonen in Duitsland of in Nederland, zal dit telkens opnieuw een aanleiding zijn om onze lonen te bevriezen.

De wijziging van de wet van 96 zal dus niet leiden tot een bevrozing van de lonen voor twee of voor tien jaar, maar voor goed...

Wacht even, de regering wil nog wat verder gaan...

b) Verbod om de norm te overschrijden in de sectoren en strenge controles...

“De sectoren moeten meer geresponsabiliseerd worden. De bepalingen van artikel 9 van de wet worden verstrengd. Een efficiënt toezicht op elke collectieve of individuele arbeidsovereenkomst of eenzijdige toezegging die voorziet of resulteert in een hoger brutoloon moet voorzien worden. De lastenverlaging kan afhankelijk gemaakt worden van het sluiten van een cao die in overeenstemming is met de vastgelegde loonnorm. Tijdens de tweejaarlijkse periode is het nodig de evolutie nauwgezet te monitoren en zo nodig correctief op te treden.

Bij ieder IPA moet ruime aandacht worden besteed aan de mate waarin de doelstelling inzake

⁴ Notificatie inzake werkgelegenheid en competitiviteit, Kernkabinet, 19 nov. 2012

⁵ VBO, Onze loonhandicap bedraagt geen 5,2% maar bijna 20%, briefing, november 2012.

⁶ De Zondag, 1 december 2012

opleiding gerespecteerd wordt en in welke mate de sectoren effectief geresponsabiliseerd worden.”⁷

De regering wil dus garanderen dat geen enkele sector die syndicaal “sterk” staat, nog loonsverhogingen zou binnenhalen. Het mechanisme hiervoor zat al in de wet van 96. Daardoor werden deze zomer al 47 sector-cao’s geblokkeerd omdat ze de vastgelegde loonnorm van 0,3% voor de periode 2011-2012 (lichtjes) overschreden. Maar met de huidige aanpassingen aan de wet wordt dit mechanisme nog wat versterkt. In geval van inbreuken op de wet zullen sneller sancties worden genomen (geen lastenverlaging bijvoorbeeld). Grofweg komt dit erop neer dat u wordt gestraft als u een hogere loonsverhoging krijgt dan wat is vastgelegd in de wet. En de wet zou zowel voor collectieve loonakkoorden gelden als voor elke individuele loonovereenkomst.

Deze wijziging is des te verontrustender omdat ook in het buitenland het patronaat aandringt op loonsverlagingen, wat sommigen bij ons nu al inspireert. Peter Vanden Houte, hoofdeconoom bij ING Belgium, stelt dat “ondanks de genomen maatregelen de arbeidskost in België te hoog blijft. In Nederland schommelen de loonakkoorden voor 2013 rond een nominale stijging van 1,7 %. Dat blijft lager dan in België waar de indexaanpassing rond de 2 % schommelt. De regering heeft een eerste stap gezet.”⁸

We herhalen het, als ze in de voetsporen blijven lopen van de Europese werkgeverskringen, dan sleuren onze regeringen ons mee in een neerwaartse spiraal in heel Europa.

c) De vakbonden geleidelijk buiten spel gezet

Door de lonen te bevriezen, door de wet van 96 nog restrictiever te maken, door te kennen te geven dat de vakbonden alleen nog mogen onderhandelen over de verwezenlijking van de sociale afbraak... doet de regering – in de feiten – niets anders dan de vakbonden geleidelijk buitenspel zetten bij de onderhandeling over de inter-professionele sociale verhoudingen.

Dit (gedeeltelijk) buiten spel zetten van de vakbonden voor de inter-professionele onderhandelingen past perfect in het kader van de weerkerende vraag van de Europese Commissie om de (volgens haar te “rigide”) inter-professionele loononderhandelingen af te schaffen. Ze zouden die liefst vervangen zien door onderhandelingen die zo gedecentraliseerd mogelijk verlopen. De Commissie wil op die manier verhinderen dat door de inter-professionele krachtsverhoudingen een basissokkel kan gelegd worden van sociale rechten waarvan alle werknemers genieten. En nog concreter is het doel van de Commissie het verhinderen dat de inter-professionele krachtsverhoudingen sectoren met minder voordelige krachtsverhoudingen kunnen helpen om toch bepaalde loonsverhogingen te bekomen.

Door zo te werk te gaan, vernielt men een van de sterkste syndicale wapens, namelijk het feit dat de vakbond de werkende mensen allemaal samen voor gemeenschappelijke doelstellingen kan mobiliseren. Als de inzet van inter-professionele onderhandelingen verdwijnt en het dus niet langer belangrijk is om met één enkele stem te spreken in naam van de hele arbeidersbeweging, komt de vakbondseenheid onvermijdelijk onder druk te staan. Het zet de poort open voor verdeeldheid en allerlei corporatistische neigingen.

Deze intentie om de inter-professionele akkoorden en zelfs akkoorden op niveau van de sectoren te vernietigen staat uitdrukkelijk in de aanbevelingen van de Europese Commissie.⁹

⁷ Notificatie inzake werkgelegenheid en competitiviteit, Kernkabinet, 19 nov. 2012

⁸ L'Echo, 22 november 2012

⁹ De crisis, de lonen, de index en het inter-professioneel akkoord. Brochure van de studiedienst van de PVDA, september 2012

Waarover moet er volgens de regering dan nog wel onderhandeld worden voor het IPA?

- De flexibiliteit: beslissen waarvoor men kiest uit het aangeboden pakket maatregelen om de arbeidsmarkt nog meer flexibel te maken.
- Hoe de subsidies aan de werkgevers (de korting op de patronale bijdragen) toekennen zodat deze voor zoveel mogelijk nieuwe werkgelegenheid kunnen zorgen.
- De opleiding: de zoveelste belofte van de ondernemers krijgen dat ze minstens 1,9 % van de loonmassa zullen besteden aan opleiding en bijscholing.
- De (eventuele) verhoging van het bruto minimumloon.
- De “welzijnsenveloppe” (normaal gesproken geen onderdeel van het IPA).
- De harmonisering van de statuten van arbeiders en bedienden (normaal ook buiten het IPA).

Moeten we dan terugkeren naar het origineel van de wet van 96?

Duidelijk niet, nee. *“In feite heeft de wet van 1996 de kaarten bij de sociale onderhandelingen grondig geschud. Vroeger werd via het IPA een reële en algemene loonsverhoging bepaald, zowel van het brutoloon als van het minimumloon, en dit voor alle sectoren. Op basis daarvan kon elke sector dan verder onderhandelen. Zo kon men in de zwakke sectoren toch tot een koopkrachtverhoging komen dank zij de krachtsverhoudingen van de inter-professionele vakbondsorganisaties. De sterke sectoren konden nog grotere loonsverhogingen afdwingen.*

Met de wet van 1996 heeft de arbeidersbeweging zich in een keurslijf laten dwingen. Ze is verplicht mee te werken aan de neerwaartse concurrentiestrijd met de loontrekkenden van de buurlanden. De wet van 1996 wordt trouwens alsmaar strikter toegepast. Deze wet had van bij het begin de bedoeling de loonnorm dwingend op te leggen maar dit is pas recent van toepassing geworden. Van bij het begin voorzag de wet bindende corrigerende mechanismen in geval van overschrijding van de norm. Zo kan, wanneer de werkgevers en de vakbonden niet tot een consensus komen, een Koninklijk Besluit een overeenkomst opleggen.”¹⁰

4.3. CADEAU NR. 3: DE WITTEPRODUCTENINDEX...

Laten we hier ook eerst een paar zaken op een rijtje zetten. Ten eerste: Als we het over de index hebben, dan gaat het over een prijsindex. Aan de hand van deze index meet men de gemiddelde stijging van de prijzen in België. De basis om die te berekenen vormt wat men noemt de “indexkorf”. Daarin zitten een hele reeks producten die representatief zijn voor wat een gemiddeld huishouden verbruikt. Om de 8 jaar passen ze – werkgevers en vakbonden samen – de inhoud van dat fameuze boodschappenmandje aan, zodat het overeenstemt met de evolutie in de consumptie in onze maatschappij. We kopen vandaag niet meer dezelfde producten als 50 jaar geleden.

Ten tweede: In België bestaat wat we noemen een “automatische loonindexering”. Dat wil zeggen dat de lonen zich automatisch aanpassen aan elke wijziging van de index. Dit voorkomt dat de werknemer zijn koopkracht ziet dalen als de levensduurte stijgt.

Ten derde: de patronale wereld wil het mechanisme van de automatische indexering in zijn totaliteit in vraag stellen. En de regering is hen daar al verschillende malen in tegemoet gekomen. Via drie maatregelen:

¹⁰ De crisis, de lonen, de index en het inter-professioneel akkoord. Brochure van de studiedienst van de PVDA, september 2012, blz.16

- De indexsprong. Dat wil zeggen dat men een heel jaar lang de lonen niet aanpast aan de index. Dat betekent dat als de index met 2 % stijgt, het loon toch gewoon hetzelfde blijft. Concreet houdt dat in dat de werknemer 2 % aankoopkracht inboet. In de jaren 80 heeft de regering die maatregel verschillende keren toegepast.
- De uitgevlakte index. Dat is een mechanisme waardoor men de aanpassing van de lonen aan de index kan vertragen. Men gaat de indexering “uitvlakken” over verschillende maanden of zelfs een heel jaar. In de praktijk komt dit er heel dikwijls op neer dat de werknemer een jaar moet wachten voor het loon helemaal aangepast is aan de nieuwe index.
- De gezondheidsindex. In 1993 besliste de regering Dehaene om brandstof, tabak en alcoholische drank uit de index te halen. Ze noemde dat toen de “gezondheidsindex”. Ze verpakte deze indexmanipulatie in een 'medische' motivatie, maar het diende vooral om de indexstijging af te remmen. In die tijd verhoogde de regering immers de accijnzen op tabak en alcohol (net zoals nu in 2012) en ook de brandstof was enorm in prijs gestegen.

Vandaag wil de regering nog maar eens aan de index prutsen...

“De regering wil de index nauwer en sneller laten aansluiten bij het werkelijk koopgedrag van de gezinnen. De komende jaren mag er van uitgegaan worden dat deze betere weergave van het consumptiepatroon een impact van 0.4 procent op de loonkostontwikkeling kan hebben.”¹¹

De regering wil de inhoud van het boodschappenmandje wijzigen en er een serie andere producten in stoppen: de producten uit de koopjesperiode, de verschillende tariefformules voor elektriciteit, het exacte ticketje dat in het grootwarenhuis aan de kassa wordt overhandigd (waarbij men onder andere meer rekening houdt met de witte producten die een huishouden aankoopt)... En al die aanpassingen hebben maar een concreet doel: 0,4 % minder loonstijging.

4.4. CADEAU NR. 4: 10,4 MILJARD AAN GESCHENKEN VOOR DE WERKGEVERS IS VOOR DE REGERING NOG NIET GENOEG. ZE DOEN ER NOG EENS 400 MILJOEN BOVENOP VOOR EEN VERMINDERING VAN DE PATRONALE BIJDAGEN...

Ten eerste: Ons loon bestaat uit vier delen:

1. het nettoloon of het directe loon;
2. de bedrijfsvoorheffing, gestort bij de belastingen [nettoloon + voorheffing = brutoloon];
3. de sociale werknemersbijdrage, gestort bij de sociale zekerheid (13 % van het brutoloon) en
4. de sociale werkgeversbijdrage - de patronale bijdragen - gestort bij de sociale zekerheid (34 % van het brutoloon).¹²

Ten tweede: Wat we aan belastingen en sociale bijdragen betalen maakt ook deel uit van ons loon en we krijgen dat terug via onze openbare diensten. De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven legt het in 2010 zelf zo uit: “Wat de gezinnen in de vorm van directe fiscaliteit en parafiscaliteit betalen, krijgen ze zo goed als integraal terug in de vorm van sociale uitkeringen en sociale overdrachten in natura (de terugbetalingen van de gezondheidszorg door de sociale zekerheid, de bijdrage van de overheidsbesturen aan opvangkosten, schoolkosten, huisvestingskosten, enz.). Opgemerkt moet worden dat in deze berekening de indirecte belastingen die de gezinnen betalen niet zijn inbegrepen, noch de collectieve openbare diensten die de gezinnen gedeeltelijk ontvangen.”

¹¹ Notificatie inzake werkgelegenheid en competitiviteit, Kernkabinet, 19 nov. 2012

¹² Alle details in: De crisis, de lonen, de index en het inter-professioneel akkoord. Brochure van de studiedienst van de PVDA, september 2012

Ten derde: De patronale bijdragen staan dikwijls niet op onze loonfiche, waardoor het lijkt alsof het ook geen deel uitmaakt van het loon. De werkgever stort de patronale bijdragen rechtstreeks in de kas van de sociale zekerheid. Ze dienen voor de financiering van toekomstige pensioenrechten, van gezondheidszorgen, voor ziektevergoedingen, voor werkloosheidsuitkeringen, voor de kinderbijslag... In feite is dit ook een vorm van uitgesteld loon.

Ten derde: Omdat we dit deel van ons loon niet zien en dus minst rechtstreeks voelen, nemen ze dat dikwijls juist het zwaarste onder vuur. De voorbije 10 jaar kregen de werkgevers al voor 10,4 miljard aan jaarlijkse vermindering van de sociale werkgeversbijdragen. Dat is meer dan 10 miljard subsidies, toegekend aan de werkgevers, gebaseerd op het indirecte loon van de werknemers.

En de begroting voor 2013 is nu van plan om nog een stap verder te gaan in de geschenken voor de werkgevers. De regering voorziet in haar begroting een nieuwe “loonkostenverlaging om en nabij de 400 miljoen voor de werkgever” via nieuwe verminderingen van de patronale bijdragen.

Concreet betekent dat 400 miljoen minder voor de sociale zekerheid. Zoveel miljoenen minder dus voor het financieren van uw toekomstige pensioenrechten, van de ziektevergoedingen, van uw rechten op werkloosheid en van de kinderbijslag. En als die miljoenen al gecompenseerd worden, dan zal dat gebeuren door het geld te gaan halen bij de burgers.

4.5. CADEAU NR.5: DE FLEXIBILITEIT

“De regering heeft in uitvoering van het regeerakkoord de sociale partners gevraagd om zich te buigen over een aantal wijzigingen met betrekking tot de kwaliteit en de modernisering van de arbeid. Bij ontstentenis van akkoord over concrete voorstellen tegen 1 januari 2013, zal de regering zelf concrete voorstellen doen met betrekking tot schoolbelcontracten, avenanten bij deeltijdse contracten, een werkbare regeling die deeltijds werknemers voorrang geeft voor het invullen van functies met een hoger aantal arbeidsuren, annualisering en de overuren.”¹³

Als de regering het heeft over de “modernisering van de arbeid”, moeten we dat begrijpen als “flexibilisering van de arbeidsmarkt” of nog “maatregel om de mensen het hele jaar door aan verschillende ritmes te doen werken zonder hier een euro voor bij te betalen”.

De regering vraagt de vakbondsorganisaties dus om uit een heel pakket flexibiliteitmaatregelen te “kiezen” welke ze “het liefst” hebben. Alsof je aan iemand vraagt om zelf de stok uit te kiezen waarmee je hem gaat slaan.

Wat staat er allemaal in de aanbieding?

- **“Annualisering” van de arbeidstijd:** de werkuren worden niet meer per week geteld maar over een heel jaar. In functie van de productie kan een werkgever zijn werknemers de ene week dan 50 uur laten werken en de andere week 20 uur. Allemaal zonder overuren uit te betalen.
- **Glijdende uren:** het uurrooster geeft nog wel een globaal plaatje met een begin en een einde van de werktijd, maar zonder vast begin- en einduur. In plaats van te beginnen om 08:30 u, kan je beginnen ergens tussen 07:30 u en 09:30 u. In plaats van te stoppen om 17:00 u, mag je stoppen tussen 16:00 u en 18:00 uur. Men stelt dat systeem dikwijls voor als een voordeel voor de bediende omdat die dan kan komen “wanneer hij wil”. Maar de werkgever maakt hier dikwijls gebruik van om er een “gewoonte” van te maken dat je vroeger begint of later stopt volgens wat nodig is op het werk.
- **Een werkbare regeling die deeltijds werknemers voorrang geeft voor het invullen van**

¹³ Notificatie inzake werkgelegenheid en competitiviteit, Kernkabinet, 19 nov. 2012

functies met een hoger aantal arbeidsuren. Dit gaat over het ontwikkelen van een systeem waarbij de deeltijdsen in een bedrijf voorrang krijgen op nieuwe aanwervingen als een onderneming nood heeft aan het optrekken van de arbeidstijd. Dat lijkt een aantrekkelijk systeem, dat goed is voor de deeltijdse arbeidskrachten in een bedrijf. Maar in werkelijkheid is voor de werkgevers vooral een aansporing om steeds meer mensen deeltijds in dienst te nemen. In functie van productiepieken kunnen ze die immers gemakkelijk langer laten werken.

- ...

4.6. CADEAUS DIE HEEL WAT OPBRENGEN VOOR DE WERKGEVERS, DIE HET TEKORT VOOR DE STAAT NOG GROTER MAKEN EN DIE DE PORTEMONNEE VAN DE WERKNEMERS LEEG HALEN.

Vlak nadat de regering Di Rupo haar begroting opstelde, berekende de studiedienst van de PVDA¹⁴:

- Door de loonbevriezing samen met de “witteproductenindex” (de index, zoals die eruit ziet na de aanpassing van de inhoud van ons boodschappenmandje) plus de verlaging van de sociale lasten loopt de staat de komende twee jaar inkomsten mis voor een totaal bedrag van 1,602 miljard euro.
- De maatregelen voor de concurrentiekracht zijn een nieuwe transfer van de werkende bevolking naar de ondernemingen voor een bedrag in de orde van grootte van 1,811 miljard euro.
- Tegelijk houdt het “competitiviteitsplan” een verlies in van 747 miljoen euro voor de loontrekkenden van de privé ten opzichte van de huidige situatie. Of een nettoverlies van 138 euro per jaar per werknemer in de privé.

4.7. GAAN DIE CADEAUS DE WERKGELEGENHEID REDDEN EN EEN HEROPLEVING VAN ONZE ECONOMIE OP GANG BRENGEN?

Neen, het pad van de “loonkostenverlaging”, dat de regering nu bewandelt, leidt tot de liquidatie van jobs:

- Lonen die naar beneden gaan, doen natuurlijk ook onze consumptie dalen en trekken uiteindelijk de hele bedrijfsactiviteit omlaag. Met als gevolg bedrijfssluitingen en nog meer werkloosheid. Het is een vicieuze cirkel, want daardoor daalt onze koopkracht nog maar eens, met opnieuw verzwakkende bedrijfsactiviteit enzovoort.
- Het kapitaal legt meer en meer druk op de economie. De massa van dividenden aan aandeelhouders is tussen 2000 en 2009 gestegen met 189%. Ze vertegenwoordigen vandaag een niet meer te dragen last voor het bedrijfsleven.
- Alle faciliteiten die werkgevers vandaag krijgen voor het invoeren van nog meer flexibiliteit en tegelijk om mensen te kunnen ontslaan, kunnen de werkgelegenheid niet redden. Integendeel, ze bevorderen alleen maar fabriekssluitingen. Ford Genk ging dicht, omdat het veel gemakkelijker is om in België een fabriek te sluiten, dan bijvoorbeeld in Duitsland of in Spanje.

Ten slotte, door aanhoudend geschenken uit te delen aan ondernemers met telkens nieuwe lastenverlagingen, door aanhoudend cadeaus te geven aan de banken en een pure recessiepolitiek te voeren, staan de overheidsfinanciën zwaar onder druk. In plaats van het geweer van schouder te veranderen is het enige antwoord van de regering hierop duizenden overheidsbanen schrappen (zie verder). En daar gaan we weer, dat trekt de economie nog meer naar beneden.

¹⁴ <http://www.pvda.be/nieuws/artikel/competitiviteitsplan-regering-kost-begroting-16-miljard-euro.html>

De plannen van de regering Di Rupo-De Croo zullen dus op geen enkele manier bijdragen aan een heropleving van het bedrijfsleven. Nee, integendeel, ze zullen ons nog een beetje dieper in de recessie en in de armoede duwen.

5. EEN BEGROTING DIE HET KAPITAAL BELAST? OF DE WERKENDE MENSEN?

Volgens minister Vande Lanotte heeft geen enkele regering ooit het kapitaal zo zwaar belast. De belasting op kapitaal zou meer dan 500 miljoen euro opbrengen. Concreet beweert hij:

- dat de verhoging van de roerende voorheffing (25% bevrijdende voorheffing) 361 miljoen zou opbrengen
- en de hogere taxatie op de premies voor een levensverzekering (1,1 % à 2%) 139,2 miljoen.

Dus in totaal: 500 miljoen euro.

Tevreden dus? Maar is het wel degelijk het (groot-) kapitaal dat via deze maatregelen wordt belast? Of zijn ze nog eens gezwicht?

5.1. VERHOOGING VAN DE ROERENDE VOORHEFFING TOT 25 % (361 MILJOEN EURO), EEN “BEVRIJDENDE” STAP VOOR DE MILJONAIRES...

De algemene aanslagvoet voor de roerende voorheffing is vastgelegd op 25 % en dit is een “bevrijdende” voorheffing (dat wil zeggen dat je die niet meer moet vermelden bij je belastingaangifte)¹⁵.

De ‘goede huisvader’ zal wel betalen, speculanten worden gespaard...

De echt grote fortuinen, zoals van een Albert Frère, betalen geen roerende voorheffing omdat ze hun centen beheren via bedrijven. Wie echt door deze maatregel getroffen wordt, dat zijn eenvoudige gezinnen van tweeverdieners die erin geslaagd zijn om een spaarpotje op te bouwen. De verhoging van de roerende voorheffing treft op de eerste plaats de “defensieve beleggers” (die hun geld op een termijnrekening hebben gezet of kasbonnen kochten) en veel minder de “offensieve beleggers” (de speculanten, met andere woorden).¹⁶ Deze maatregel treft hoegenaamd niet het “grote kapitaal”.

We komen steeds verder af te staan van een vermogensbelasting en van een echte bestrijding van fiscale fraude...

In de regeringsverklaring (die de regering samen met de begroting voor 2012 liet goed goedkeuren) was uitdrukkelijk opgenomen dat ze ging voor een verplichte aangifte van de roerende inkomsten. Om iedereen aan te sporen om dat te doen, besloot de regering de aanslagvoet te differentiëren: 21 % voor wie zijn roerend vermogen (aandelen, obligaties enz.) effectief declareert en 25 % voor wie hiervan geen aangifte doet. De PS had het over een “mini vermogensbelasting en een mini vermogenskadaster”. Voor wie minder dan 20.020 euro per jaar opstreekt, bleef ook de aanslagvoet van 21% behouden.

Voor de begroting van 2013 maakt de regering de roerende voorheffing opnieuw “bevrijdend”. Dit heeft als gevolg dat *“het mini vermogenskadaster dat nog maar pas het licht zag in 2012 met de*

¹⁵ Voor de « Leterme-lening » verandert er niets. De belasting op die dividenden blijft op 15 %. En er verandert ook niets voor spaarboekjes. Ten slotte verandert er ook niets voor de liquidatieboni (dat zij de winsten die aandeelhouders onder elkaar verdelen bij de ontbinding van een vennootschap) die belast blijven aan 10%.

¹⁶L'Écho, 21 november 2012

invoering van een taks van 4 % extra voorheffing in ruil voor het anoniem blijven van de belastingplichtige die meer dan 20.020 euro inde, verder geen enkele bestaansreden meer heeft. (...) Rechtstreeks gevolg: ook het centrale contactpunt waar de banken de informatie aan moesten doorgeven heeft geen reden van bestaan meer.”¹⁷

Zelfs dit mini vermogenskadaster (voor roerende inkomsten) verdwijnt dus opnieuw in België nog voor het zelfs goed en wel op punt werd gesteld. De regering gaat dus compleet voorbij aan de mening van de overweldigende meerderheid van de Belgen die juist willen dat de miljonairs in België eindelijk ook echt belasting zouden betalen. Nee, wat betreft de toch al zeer voorzichtige poging om een vermogenskadaster op te stellen, zet de regering nu zelfs nog een stap terug.

5.2. LEVENSVERZEKERING (139 MILJOEN EURO)

Op de premies, betaald voor een levensverzekering, is er momenteel een heffing van 1,1 %. Vanaf 2013 worden die premies belast aan 2 %.¹⁸

Deze belasting treft op de eerste plaats tweeverdieners. Een levensverzekering is namelijk zeer populair bij deze gezinnen – als aanvulling op de tekortkomingen in de sociale zekerheid. Ook bij deze maatregel blijft het echt grote geld buiten schot.

5.3. DE DALING VAN DE NOTIONELE INTRESTEN WORDT IN DE WET INGESCHREVEN

Even opfrissen: In principe wordt het tarief van de notionele intrestaftrek elk jaar opnieuw bepaald. De basis hiervoor is de gemiddelde aanslagvoet voor de lineaire obligaties (OLO) op 10 jaar. Hieraan is echter een maximum gesteld van 3 % (+ 0,5 % voor de KMO's) – en dat is ook het tarief dat vandaag van kracht is.

Welnu, die gemiddelde aanslagvoet van de OLO is gedaald. Het was dus, in de geest zelf van de wet betreffende de notionele intresten, niet meer dan “normaal” dat ook die intrestaftrek zou dalen. “Dat is toch eenvoudig een aanpassing aan de nieuwe marktvoorwaarden. Zoiets is perfect begrijpbaar voor elke internationale investeerder. Nu dat tarief op 3 % houden, dat zou pas als abnormaal beschouwd worden.”¹⁹ Voor 2013 wordt de intrestaftrek vastgelegd op 2,752 % (plus 0,5 % voor de KMO's).

5.4. DE TAKS VOOR DE HOLDINGS OP DE MEERWAARDE OP DIVIDENDEN (95 MILJOEN EURO): “VEEL GESCHREEUW, MAAR WEINIG WOL”

De regering beslist om de meerwaarde die de holdings op hun beursaandelen realiseren voor 0,4 % te belasten (alleen voor de holding, niet de KMO's en ook niet de particuliere beleggers). En de regering rekent daarbij voor haar begroting van 2013 op een bedrag van 95 miljoen euro en voor de begroting van 2014 op 123 miljoen euro.

Om geen misverstanden te laten bestaan: een meerwaarde op beursaandelen komt overeen met winst die de verkoop van een aandeel oplevert. Als ik een aandeel koop aan 100 euro en dat een paar dagen later opnieuw verkoop aan 110 euro, dan heb ik een meerwaarde op dat beursaandeel gerealiseerd van 10 euro. In tegenstelling tot veel andere landen moet je in België geen enkele taks betalen op dat soort meerwaarde. Het is nochtans juist deze soort meerwaarde die de bron is van de inkomsten op de fortuinen van de grootste miljonairs. Zij kopen en verkopen voortdurend miljarden in aandelen louter op speculatie. De regering beweert nu dus dat ze een hele kleine taks op die

¹⁷ L'Echo, 21 november 2012

¹⁸ Dit geldt niet voor de “schuldsaldoverzekerings”, afgesloten bij een hypothecaire lening. Trouwens ook niet voor het pensioensparen.

¹⁹ Bruno Colmant in de krant l'Echo, 21 november 2012

meerwaarde van beursaandelen heft, als het gaat om beursaandelen van holdings.

Het lijkt op het eerste zicht alsof het hier eindelijk eens gaat om een maatregel die echt de grootste vermogens aanpakt. Al is het dan heel lichtjes (en goed voor amper 2,5% van de totale begrotingsinspanning). Jan-Willem Billiet van KBC Securities denkt alvast dat het niet zo'n vaart zal lopen met die nieuwe belasting op holdings: *“De PS wil bewijzen dat het grootkapitaal en de rijken ook moeten betalen. Maar op een aantal vragen moet nog altijd een antwoord geformuleerd worden en het is goed mogelijk dat aan het einde van het verhaal zal blijken dat de impact zero is, net zoals bij de belasting op bedrijfsvoertuigen. Ach, het is veel geschreeuw, maar weinig wol.”*²⁰

5.5. VERHOGING VAN DE ACCIJNZEN OP ALCOHOL EN TABAK

- + 20 cent voor een pakje tabak en een pakje sigaretten.
- + 4 cent voor een fles wijn
- + 71 cent voor een fles sterke drank

Opbrengrst voor de begroting: + 159,5 miljoen euro

Nieuwe taksen die toch vooral ook de gewone werkmensen treffen...

5.6. FISCALE AMNESTIE VOOR DE RIJKE FRAUDEURS

De regering kondigt een nieuwe fiscale amnestiemaatregel aan. Wel echt de laatste, beweert ze... **Dat zou 500 miljoen euro moeten opbrengen.** Concreet kunnen mensen die nog rekeningen hebben in het buitenland die ze hier niet hebben aangegeven, hun situatie in 2013 nog in orde maken, zonder al te grote boetes. Het boetetarief bedraagt 15 % bovenop de normale belasting op niet-aangegeven inkomsten en 35 % op het kapitaal. De maatregel moet 513 miljoen opbrengen in 2013.

François Parisis, directeur vermogensbeheer bij Puilaetco Dewaay, over deze amnestie: *« Een goed idee want het geeft eindelijk een kans op fiscale amnestie aan een publiek dat tot nu toe buiten deze maatregel werd gehouden, namelijk de zware fraudeurs, diegenen die zich schuldig hebben gemaakt aan georganiseerde fraude en mensen die misbruik maakten van vennootschapsgoederen. Dat is bijvoorbeeld het geval van bedrijfsmanagers die hun eigen portefeuille en die van hun onderneming een beetje teveel door elkaar haalden. »*²¹

Het gaat om een eenmalige belasting van 35 % op het kapitaal dat via de regularisatie opnieuw in het reguliere circuit terechtkomt, de gefraudeerde sommen worden witgewassen want de fraudeurs krijgen de garantie dat ze niet strafrechtelijk vervolgd worden.

Deze handelwijze stemt overeen met een politiek die de regering nu al 10 jaar volgt sinds we te maken kregen met de eerste operaties voor fiscale amnestie. In de praktijk komt dit neer op het opgeven van de strijd tegen de grote en georganiseerde fiscale fraude. Net alsof je aan het meesterbrein achter een grote dievenbende zegt: “Ik zal u niet vervolgen voor de inbraken die u heeft gepleegd. U vertelt me gewoon hoeveel u precies heeft gestolen, daarop moet u dan belasting betalen en klaar is kees, het is u vergeven.”

De opheffing van het bankgeheim en het vermogenskadaster, twee onontbeerlijke instrumenten voor een echte strijd tegen de fiscale fraude, komen natuurlijk niet voor in dit stuk.

²⁰ L'Echo, 21 november 2012

²¹ L'Echo, 21 november 2012

6. EEN BEGROTING TEGEN DE OPENBARE DIENSTEN EN DE SOCIALE ZEKERHEID

“Want wie zorgt er voor werkgelegenheid? Toch niet de overheid, we leven niet meer in de jaren zeventig!”²², verklaarde eerste minister Elio Di Rupo onlangs. Terwijl de regering maar doorgaat met het toestoppen van cadeautjes aan de ondernemingen zonder de minste garantie voor het scheppen van werkgelegenheid, schrapt ze banen bij de overheid.

6.1. OVERHEID: 4000 JOBS VERDWIJNEN

- Er wordt nog maar een persoon nieuw aangeworven voor elke drie ambtenaren die vertrekken bij de administratie. De komende jaren verdwijnen er op die manier 4000 jobs.
- Vanaf 1 januari 2013 worden alle promoties geblokkeerd. Niemand kan zich nog inschrijven voor een examen om op te klimmen en nadien een salarisverhoging te krijgen of na het - geslaagde - examen te kunnen genieten van het financiële voordeel van de competentiepremie.
- Het personeelsbestand in de gevangenissen wordt geblokkeerd op 7035 werknemers.
- Het systeem van loopbaanonderbreking wordt nog eens aangepast: de eerste 12 maanden kan je nog krijgen zonder motivatie, maar voor de volgende periode kan je alleen nog goedkeuring krijgen mits opgeven van gegronde redenen.

6.2. DE OVERHEIDSBEDRIJVEN

NMBS - 130 miljoen: de investeringen voor het RER systeem worden nog maar eens uitgesteld, men investeert minder in infrastructuur, ...

Post - 113 miljoen: een deel van dat geld moet komen van de terugbetaling van “staatssteun”. De regering diept haar redenering over het “rendabel” maken van de post nog wat verder uit; hoe competitiever, hoe beter verkoopbaar aan de privé. Het gevaar is niet denkbeeldig dat de postbode en de klant de rekening zullen moeten betalen.

6.3. EEN ANTISOCIALE ZEKERHEID BEGROTING: ECONOMISCHE WERKLOOSHEID, MINDERVALIDEN, ZIEKEN

50 miljoen zal worden bespaard op de tijdelijke (economische) werkloosheid.

Het basistarief voor de vergoeding bij economische werkloosheid gaat met 5 % naar beneden (voor gezinshoofden en alleenstaanden van 75 naar 70% en voor samenwonenden van 70 naar 65%) tenzij, tenzij de werknemer een opleiding volgt. Bij elke aanvraag voor tijdelijke werkloosheid moet de werkgever ook een plan voorleggen voor opleiding en bijscholing. Als dat er niet is, wordt de wettelijke minimum aanvullende dagvergoeding verdubbeld (momenteel is die 2 euro voor arbeiders en 5 euro voor bedienden). Maar deze verhoging van de aanvullende dagvergoeding is geen volledige compensatie voor het verlies als gevolg van het lagere basistarief. En dat terwijl in deze crisistijd het gevaar om op die economische werkloosheid terug te vallen wel zeer groot is.

50 miljoen besparingen op de rug van mindervaliden.

Een hele reeks gehandicapten zal opnieuw aan de slag moeten gaan, de controles op invaliditeit wordt strenger, bijzondere toelagen en vergoedingen gaat men opnieuw berekenen en de verschillende stelsels voor deze vergoedingen moeten worden geharmoniseerd (naar beneden), ...

²² Le Soir, 6 juni 2012.

De helft van de begrotingsinspanning (van 370 miljoen) op het gebied van de Sociale zekerheid zal moeten geleverd worden door korting op de gezondheidszorg.

Maar het is nog niet duidelijk hoe ze dat gaan doen. Er is sprake van een verlaging van de prijs voor medicijnen (wat 50 miljoen zou moeten opbrengen), kortingen in de medische beeldvorming en de klinische biologie, ... maar het is nog lang niet zeker dat de kosten van bepaalde maatregelen onrechtstreeks niet voor rekening van de patiënten zullen komen.

Inhoud

1. Inleiding.....	1
2. Een paar concrete cijfers.....	2
3. Dankzij Di Rupo-De Croo verliest een gemiddeld gezin van tweeverdieners 1134 euro per jaar... 4	4
3.1. Plan Di Rupo-De Croo 2012: - 576 euro per jaar.....	4
3.2. Plan Di Rupo-De Croo 2013: - 558 euro per jaar.....	4
4. De vijf cadeaus aan de patronale wereld.....	5
4.1. Cadeau nr. 1: Loonbevriezing.....	5
4.2. Cadeau nr. 2: een nieuwe wet van 96 die de lonen voor onbepaalde tijd befrist, sanctioneert elke loonsverhoging in de sectoren en zet de vakbonden buiten spel.....	6
4.3. Cadeau nr. 3: De witteproductenindex.....	9
4.4. Cadeau nr. 4: 10,4 miljard aan geschenken voor de werkgevers is voor de regering nog niet genoeg. Ze doen er nog eens 400 miljoen bovenop voor een vermindering van de patronale bijdragen.....	10
4.5. Cadeau nr. 5: De flexibiliteit.....	11
4.6. Cadeaus die heel wat opbrengen voor de werkgevers, die het tekort voor de staat nog groter maken en die de portemonnee van de werknemers leeg halen.....	12
4.7. Gaan die cadeaus de werkgelegenheid redden en een heropleving van onze economie op gang brengen?.....	12
5. Een begroting die het kapitaal belast? Of de werkende mensen?.....	13
5.1. Verhoging van de roerende voorheffing tot 25 % (361 miljoen euro), een “bevrijdende” stap voor de miljonairs.....	13
5.2. Levensverzekering (139 miljoen euro).....	14
5.3. De daling van de notionele intresten wordt in de wet ingeschreven.....	14
5.4. De taks voor de holdings op de meerwaarde op dividenden (95 miljoen euro): “Veel geschreeuw, maar weinig wol”.....	14
5.5. Verhoging van de accijnzen op alcohol en tabak.....	15
5.6. Fiscale amnestie voor de rijke fraudeurs.....	15
6. Een begroting tegen de openbare diensten en de sociale zekerheid.....	16
6.1. Overheid: 4000 jobs verdwijnen.....	16
6.2. De overheidsbedrijven.....	16
6.3. Een antisociale zekerheid begroting: economische werkloosheid, mindervaliden, zieken.....	16